

N:o 28.

Ank. till Riksd. kansli den 8 mars 1904, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående utfärdande af bestämmelse om under hvilka omständigheter ordförande i kommunalstämma eller kyrkostämma må äga aflysa lagligen utlyst kommunalstämma eller kyrkostämma samt om rätt att öfver verkställd aflysning föra klagan.

Andra Kammaren har till behandling af lagutskottet hänvisat en inom samma kammare af herr *M. Matsson* väckt motion, n:o 153, af följande lydelse:

»Under §§ 18 och 75 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 samt under §§ 10 och 41 i Kungl. Maj:ts nådiga förordning om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 finnes stadgadt, huru den, som begärt och blifvit vägrad tillysning af kommunalstämma eller kyrkostämma för behandling af uppgifna ärenden, äger öfver sådan vägran föra klagan. Af justitieombudsmannens till innevarande års lagtima riksmöte afgifna ämbetsberättelse finner man dock under rubriken »lagstridigt aflysande af en redan utlyst kyrkostämma», att det värn mot maktmissbruk, som berörda stadganden innebära, kan kringgå på det sätt, att ordföranden först utlyser och sedan utan angifvande af skäl aflyser en begärd stämma. Såväl justitieombudsmannen som en del ledamöter af det domkapitel, hvilket haft den utaf justitieombudsmannen beifrade aflysningsåtgärden

till bedömande, synas hafva uppfattat det såsom en brist i vår kommunal-lagstiftning, att där icke finnes angifvet något sätt att föra klagan öfver ordförandes åtgärd att aflysa en redan i laga ordning tillyst stämma.

Rätt att aflysa en stämma torde icke böra fränkännas en ordförande, då giltiga skäl äro för handen, såsom exempelvis då ordföranden, efter det stämman blifvit en gång tillyst, kommit till insikt om, att de ärenden, för hvilkas behandling stämma begärts, icke tillkomma stämman att handlägga, eller då ärendenas beredning icke medhunnits till den utsatta tiden; men dessa skäl — synes det mig — böra då i kungörelsen om aflysningen angifvas. Vidare synes det mig vara behöfligt, att rätt till klagan öfver sådan aflysning varder den missnöjde beredd. Denna klagan torde lämpligen kunna ske i enahanda ordning, som finnes stadgad i fråga om klagan öfver vägran att utlysa stämma.

Jag vågar därför vördsamt hemställa, det Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes upprätta och för Riksdagen framlägga förslag till bestämmelser om, under hvilka omständigheter och på hvad sätt det må vara ordförande i kommunalstämma och kyrkostämma medgifvet att aflysa i laga ordning tillyst kommunalstämma och kyrkostämma, samt huru klagan öfver sådan aflysning skall föras.»

Enligt utskottets åsikt förefinnes intet behof af lagbestämmelser i det af motionären angifna syfte. Efter hvad erfarenheten hittills ådagalagt, har nämligen saknaden af närmare föreskrifter, i hvilka fall ordförande i kommunal- eller kyrkostämma må äga befogenhet att aflysa sådan stämma, icke medfört någon nämnvärd olägenhet.

Hvad angår det enda fall, motionären åberopat till stöd för sitt förslag, bör uppmärksammas, att detsamma rör aflysning, verkställd af ordförande i kyrkostämma, hvilken således i egenskap af ämbetsman är underkastad ansvar, för den händelse aflysningsåtgärden varit ur saklig synpunkt obefogad.

Hvad sedermera vidkommer motionärens förslag att genom detaljerade lagbestämmelser fastslå, i hvilka fall aflysning af kommunal- eller kyrkostämma må äga rum, anser utskottet, med hänsyn till de skiftande förhållanden, som kunna betinga en dylik aflysning, det vara förenadt

med afsevärda svårigheter att på ett tillfredsställande sätt lösa denna uppgift.

Äfven ur denna synpunkt förefaller det alltså lämpligare att, såsom nu, öfverlämna frågan, huruvida aflysning i ett visst fall må ske eller ej, åt ordförandens eget samvetsgranna afgörande. I hvarje fall skulle efter utskottets förmenande föga vinnas genom att, såsom motionären i sin motivering hufvudsakligen ifrågasatt, medgifva medlem af kommun eller kyrkoförsamling att föra särskild klagan öfver verkställd aflysning, då det ju ej kan tänkas, att beslut i anledning af sådan klagan skulle hinna komma till stånd, innan tiden för den aflysta kommunal- eller kyrkostämmans hållande utlupit.

Slutligen må mot motionärens framställning erinras, att densamma under alla förhållanden är af för ringa omfattning. Samma skäl, som tala för fastställande af vissa gränser för ordförandes i kommunal- eller kyrkostämma befogenhet att aflysa stämma, torde ock kunna anföras till stöd för en liknande lagstiftningsåtgärd på en del andra områden, såsom t. ex. beträffande rätt för stadsfullmäktiges ordförande att aflysa utsatt sammanträde.

Under åberopande af det sålunda anförda får utskottet alltså hemställa,

att förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 8 mars 1904.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.
